

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilv. sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Szapáry és pártja.

— Fővárosi levél. —

Budapest, május 23.

(y) A képviselőházban komoly munka folyik. Tárgyalják érdemlegesen az állami anyakönyvek behozataláról szóló törvényjavaslatot. A vitát már tegnap be lehetett volna fejezni, ha Szapáry Gyula gr. személyes pártjának galibáskodó része nem tüntetett volna az ülés végén avval, hogy feliratkozott szólásra. Pedig ezen urak vajmi gyenge beszélő tehetségek, a képviselőházban valahányszor felszólalnak, mondhatni, mindannyiszor a nevetség vagy a sajnálatnak tárgyai.

A mit azonban vezérük, Szapáry Gyula gróf művelt, azt önfelülmulásnak lehet elnevezni.

Szapáry Gyula gróf ugyanis tegnapelőtt Wekerle-nek személyes kérdésben válaszolva, minden szükség nélkül azt hangsúlyozta, hogy ő az összes egyházpolitikai kérdések teljes és egészséges megvitatását csak is az állami anyakönyvvezetés behozatalában látta és látja még ma is.

Képzeltető tehát a képviselőház ámulata, midőn tegnap egyszerre csak felkel Szapáry Gyula gr. és azt mondja, hogy neki ugyan a nézete volt mindig, hogy az állami anyakönyvek behozatala sürgős és elodázhatatlan, de — neki ez a javaslat nem kell.

Hogy miért, azt már elmulasztotta megmondani; de minden ember megér-

tette, mert — nem ő terjesztette be, hanem más miniszter. Ez csak elég ok egy Szapáry grófnak! Célta azonban ezzel se fog érne; lassanként a Polónyi sorsára jut Szapáry gróf is, ami annál könnyebben megeshetik, mert hozzá képest Polónyi még elsőrendű szónok. — Tény, hogy az egész képviselőház, valahányszor Szapáry gróf fölemelkedik, már gúnyosan nevet, és lesi, hogy minő következetlenséget fog most elmondani vagy inkább elhebegni.

Az ultramontán ellenzék ezalatt folytonosan sug-bug. — Ők már azt hiszik, hogy napjuk felderült; a Wekerle-kormány végé s ők lesznek hivatva Magyarországon uralkodni. Ezt elősegítendő, találtak egy olyan hihetetlen rágalmat, a melynél csunyábbat Magyarországon csak ugyan még nem terjesztettek.

Azt mondják ugyanis, hogy az utcai tüntetések alkalmával a fiatalság antinyasztikus kiáltásokban törtek volna ki. Ez egyszerűen hazugság. Ezt az egész dolgot utólag jundálták ki; valószínűleg be is sugták odafen, de lap nem akadt Magyarországon, amely ezeket az aljas rágalmatokat terjesztette volna. Fogták tehát magukat és kiiratták a gyönyörűség bécsi Vaterland-ban, amely tudvalevőleg nagyon hü barátja Magyarországnak.

Elszámolják magukat különben nagyon az ilyen botrányos ráfogásokkal is, mert nem akad józan eszű ember, legkevésbé azonban maga a király az, aki

az ilyen besugásokra valamit adna, és hogy elhinné a magyar nép loyálisának csökkenését pláne, hogy ezt a kormánynak tudná be.

Meg is mondják egyenesen szemükbe az ultramontán szájhősöknek, hogy ha tényleg lesz valaha Budapesten antinyasztikus kiáltás hallható az utcán, azt okvetlenül ők bérelték fel pénzért, hogy azt rá kenjék a szabadelvű pártra.

Es az egész értéktelen és a magyar jellemmel sehogy össze nem férő, tisztán ultramontán izü és eszjárású agitáció nem is fog megszűnni, míg meg nem alkotják azokat a törvényeket, amelyeket a kormány az egyházpolitikai reformok ügyében a ház elé terjesztett. Minél tovább huzzák e törvényeknek létrejöttét, annál jobban nő az izgatottság és a feszült viszony. Ennek okvetlenül végett kell vetni.

Ez nagy állami érdek; véget kell érnie akár egyik, akár a másik irányban, mert az ország nem maradhat állandó lázas állapotban.

Az élére állított helyzet.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Bécs, május 21.

A táviró épen hozza a képviselőházi szavazás eredményét, midőn e sorok írásával becses fölszólításuknak igyekszem tölem telhetőleg eleget tenni. Legutóbbi sürgönyöm híret az események feltűnő módon igazoltak — részben. Azt az újságoláson, ugyanis, hogy

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Kilencz menyasszony.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Irtá: CSITT.

I.

Leona.

Tizenöt esztendő volt az első menyasszonyom. Nem láttam ugyan a keresztlevelét, hanem azért elhittem neki, hiszen igazat is mondhat egy leány, meg azután szörnyen hiszékeny embere voltam ám én az első vőlegénykedésem idejében, a mely épen összeesett tizennegyedik születésnapommal.

Leonának hívták az angyalt. Mőd felett csinos kis barna fruska volt, nem csoda tehát, hogy amint a Salacz-parkban megláttam, megmozdult bennem a tizennégy esztendő sziv s tizennégy esztendő észszel nyomban el is határoztam, hogy meg fogok házasodni; holott azelőtt mindig nőgyűlölő voltam.

Hogy miért gyűlöltem a nőket, azonnal elmondom. Nem tartozik ugyan ez a dolog kilencz menyasszonyom történetének a keretébe, de nem akarom elmellőzni, mert tisztázni kell ez eszméket, hogy mindenki meggyőződjék arról, hogy az a nőgyűlölet, melyet öt éves koromtól kezdve az első menyasszonyomig tápláltam, jogos is volt, indokolt is volt.

Egy kis szőke leánnyal jártam annak idején nap-nap után az óvodába. Nem azért mintha szerelmes lettem volna belé, hanem azért, mert véletlenül egy házban laktunk s egyik nap a mi cselédünk, másik nap az ő cselédjük kísért bennünket életbiztonsági szempontból az óvodába. Ez még nem lett volna baj. Hanem a baj ott kezdődött, mikor egyszer megállapítottuk, hogy unjuk özsonnára a szarvas evést s ezért ő szarvast, én pedig sós perezet fogok naponta hozni az óvodába, a hol testvériesen felezve kétfelét özsonnázunk. Addig bögttem otthon az édes anyám nyakán, míg sikerült kieszközölnöm, hogy napi szarvasjárandóságom sós perezecché változtassák át. Nagy diadallal vártam, táskámban az első sós perezeczel kis társnőmet s jeleztem neki, hogy a menüvel rendben volnánk. Azon emlékezetes napon én voltam a legszamarabb gyermek az egész óvodában s mindjárt utánam következett a sorban az én kis társnőm. Tőlünk ugyan akármilyen szép versikéket akarhatott is a mi fejünkbe csömöszölni az a pápaszemes bácsi, a ki a tudás első parányait osepgettette belém, nem vettük be, mert eszünk a kétféle özsonna páratlan kéjjein járt. Végre ütött az óra. Mariska előzetes megállapodásunk szerint nekem adta a szarvasát, én meg neki adtam a sós perezemat testvéries megfélemezés végett. Mig én a szarvas felét lerágtam, addig Mariska bemajszolta a sós perezet háromnegyed részét úgy, hogy mikor nekem átnyújtotta a meg-

maradt egynegyed perezet, mindjárt láttam, hogy be vagyok csapva.

Természetesnek fogja találni a történetek után mindenki, hogy a nőkre vetett hitem azonnal és jó sok időre megtörött s hogy többé a világ minden kincséért sem adtam volna cserébe Mariskának egy morzsát sem a sós perezemből. Ez az első csalódás gyűlöltette meg velem a nőket, a kiknek gyűlöletéből csak késő kilencz év múltán tudtak kigyógyítani Leona kedvesen mosolygó nyílt szemét.

Hogyan is gyógyítottak ki? Mindjárt ki tudódik.

Tizennégy-tizenöt éves korában még nem zsenirozzák az embert társadalmilag elfogadott formák az ismeretségekötésben s én nem tartottam méltóságomon alóli dolognak, hogy teherhordóul szegődjem egy felsőbb leánya mellé, a ki már nem szereti a parkon s az utcákon keresztül cipelni a könyveit, hanem azt már is szereti, hogy egy csupaszképű diákmesterember kullog mellette utcahosszat.

Megbillenttem a kalapomat, mikor hozzáléptem. Ha jól emlékezem, még a kezét is megsókoltam, mikor a legnagyobb készséggel varrta nyakamba a könyveit. A kézimunka kosarat azonban sehogy sem akarta kiadni a kezéből, amiből nyomban azt következtettem, hogy itt nem fogok kosarat kapni. Oh, én balgatag! Csak hónapok múlva tudtam meg, hogy azért nem jutottam a munkakosár-

Kálnoky gróf az ultramontán tábornak hátat fordított, igazolta másnap a külügy-miniszter közlönye, a „Freidenblatt“, mely ország-világ ámulására egy vértezett cikkelyben kelt a szabadelvű egyházpolitikai reformok védelmére.

A mit pedig Zichy Nándor gróf kudarcára nézve irtam, az is szórol-szóra tény, bár azt az események, ugye lehet csak később és talán kevésbé feltűnően fogják igazolni.

Különben az itteni beavatott körök előtt ezen fordulat nem is volt váratlan. Mert tekintve a korona és a hozzá közelebb álló körök személyes politikai és vallásos érzelmeitől, nagyon jól tudják illetékes helyen, hogy az egyházpolitikai reformjavaslatok közöttük első sorban a kötelező polgári házasság nem Minerva-ként pattant ki Wekerle-Jupiter fejéből, hanem ellenkezőleg onnan támadott, hogy a vatikán osztrák-s különösen magyarellenos politikája következtében az ő intelmére a papság megtagadta az anyakönyvek vezetése körül a törvények iránti engedelmességet s lépésről lépésre kényszerítette a magyar kormányt azon térre, a melyen most már az államhatalom súlyos kompromittálása nélkül — csakis győznie szabad.

Az egyházpolitika javaslatoknak törvényekké kell válniok, el volt az a Hofburgban már akkor döntve, midőn a Wekerle miniszterelnököt autorizálta azok előterjesztésére. Nem itt van a bökkenő, bizony nem itten. Hogy is fejezzem csak ki magam? Bizonyos befolyásos körök azon meggyőződésben vannak, hogy ugyanazon reformokat a főrendiház előbb megszavazná más kormányoknak, mint a mostaninak. A doktorur ellen nagy az animozitás a felsőbb körök bizonyos rétegeiben, a vörös gróf ellen a papság között a primástól kezdve le egészen Vajay és Hock tisztelendő urakig, a prókátorur ellen pedig mind a két helyen. A Kószth-affér se mult el nyomtalanul, s bár épen a magyar miniszterelnök kiváló és soha el nem évtelendő érdeme, hogy e roppant horderejtű s magában minden oldalra kiszámíthatatlan veszedelmeket rejtő incidens ily simán folyt le, úgy t. i. hogy se föl-se lefelé nem okozott nagyobb következményekkel járó botrány, bár se lentse — fönt nem voltak a dolgok lefolyásával nagyon megelegetve.

hoz, mert egy nem nekem szóló szerelmes levelet rejtegetett benne a kis hamis.

A szerelem vak. Vak voltam én is, mert szerettem Leonát a diákszerelmem egész komolyságával és szenvedélyességével. Vakágomban nem süthettem ki, hogy a kicsikém, az én leendő feleségem már valami magam fajta vőlegény szerelmes leveliből tanulja a levelezés mesterségét.

Erzéssel udvarogattam naponkint a szép Leonának, kit főleg azért szerettem, mert nyílt, okos zemeivel remekül tudott mosolyogni. Ha egy nap véletlenül nem találkoztunk, egyszerre tele voltam világfájdalommal. Hogy ilyen körülmények között milyen sűrűn pónáltak bele nyakig a szekundába a professzoraim, azt csak az képes elképzelni, aki második gimnazista korában úgy tudott szeretni, hogy egész komolyan meg akart házasodni.

De mit törődtem én a szekundák rajával, mikor az édes együttlét soha vissza nem térő boldog perzeit az ábrándozás rosszaszín kódéből kibontakozó aranyos álomképek élénkítették.

Egy napon, a melynek emlékezetét soha sem moshatja ki lelkemből az idő, hosszas vajadás után megszünttem az első szerelmi fűsfapoemát. A czime „Hozzá“ volt, a tartalma egotostromló frázishalmazban zengte el minden rendezer nélkül az én nagy szerelmemet. Százszor olvastam el csendesen, hangosan, szavallva lyrám első szülöttjét s minél többször olvastam el, annál nagyobb büszkeséggel

Sajnálatos, de úgy van, hogy mentül többet, mentül nagyobbat tesz valaki, mentül realisabb munkát végez annál hamarabb lejárja magát; a fűrés, mely hasadéokban jár, nem kepik, és a doktorur elérte immár a magasság azon fokát, a meddig a plebejusoknak nem szabad emelkedniök, és a hol a feltékenység és irigység lesbe áll a megbuktatására.

A kérdés csak az, hogy nélkülözhető-e? Igen, vagy nem? A döntés a szabadelvű párt kezébe van letéve. Ha e párt nagy többsége, vagy egészen hajlandó volna egy K h u e n - H é d e r v á r y - S z é l l miniszteriumban kompromittálni, hogy az elvek érdekében vívott harcot az vegye át és vigye győzelemre, akkor ez a körülmény lényegesen megnehezítené a mostani kabinet helyzetét, mert ezel meg volna adva a kibontakozásnak egy — a felsőbb körök meggyőződése szerint — könnyebb és kellemesebb útja.

Ha a szabadelvűpárt nem megyen bele a kompromisszumba s nem csak elveiért, de mostani vezéréiért is tűzbe kész menni, s ezen tényleges helyzet fölfelé elég plasztikusan dokumentálódik, akkor Wekerle Sándor miniszterelnök aligha meg nem nyerte a partit. Mert hogy ő Falsége a szabadelvű pártot egy konzervatív kormány által kiirandó új választások viharában megsemmisíttetni engedje; — azt a pártot, mely nemcsak a multban volt és a jelenben is tényleg egyedüli biztosítéka az alkotmányos kormányzatnak, de a jövőre nézve is egyedülinek ígérkezik: ez fel nem tehető. Az A p p o n y i - S z a p á r y kombináció teljesen légből kapott utcai pletyka, melyre itt komolyan senki sem gondol.

Őnök bizonyosan valami pozitív dolgot, olyan leleplezés féle újságot vártak. Nagyon sajnálom, hogy nem szolgálhatok veletek: a történelem ide fent sincs még készen, hanem „csinálódik.“

BELFÖLD.

A magyar helpolitikai helyzet.

A polgári házasságról szóló javaslat második főrendiházi tárgyalása idejéről sok téves információ került a lapokba. A valóság az, hogy a javaslat dacára annak, hogy már második napja mult elfogadásának a képviselőházban, még mindig nem küldetett át a

tölté el keblemet. Ezzel fogsz hatást csinálni fiu — szoltam önmagamhoz s rohantam a parkba, hogy hódolatteljesen, de mégis némi büszkeséggel tegyem le muzsán lábaihoz az első vallomást.

Leóna még édesebben mosolygott, mint valaha s mikor a versemet végigolvasta, belépirulva saját szerelmébe, lágyan susogta:

— Mihelyt elvégzem az iskolát, a maga felesége leszek.

Igy jegyeztem el első menyasszonyomat, a szép Leonát, Leonához még számtalan szerelmi s engeményt irtam, a melyek mindenike fokozta a mi szerelmünk végtelen nagyságát. Talán soha sem lett volna vége a szerelmünknek, ha a tanév végén hosszúra nyúlt képpel nem ezipeltem volna hazafelé első szerelmem egyik szintén feledhetetlen emlékét, egy hat szekundával terhelt iskolai bizonyítvány alakjában.

Napokig nem mertem a menyasszonyom elé kerülni. Mikor azután mégis találkoztunk s elmondta, hogy ő sem különb nálamnál csak egy szekundával, s hogy a mamája bennem látja Leona azekundáinak okozóját, önként lemondtam a menyasszonyomról. Leona lelki nagyságomat bámulta még egy fél esztendőig, azután férjhez ment ahhoz a végzett diákhoz, a kinek a szerelmes leveleit a munkakosarában őrizgette. Azóta ő többszörös családanya s boldog feleség, én pedig még ma is vőlegény vagyok. Hogy ez nem egészen Leona hibája, azt az igazság érdekében a második menyasszonyom története fogja kideríteni.

(Folytatása következik.)

főrendiházhoz, ami azért feltűnő, mert különben randes gyakorlat, hogy az elfogadott, törvényjavaslatot még az nap át szokták küldeni. Ez esetben egyenesen Wekerle óhajlására vezetnek vissza az átküldés késleltetését, aki mindenekelőtt garanciákat igyekszik szerezni a javaslatnak főrendiházi elfogadása iránt. S amennyiben így áll a dolog, ez a helyzet komolyságára mutat, mert kétségtelen jele annak, hogy a kormány ily garanciák ki nem nyerése esetén el van határozva a kabinetkérdést fölfelé tolvetni.

Ugyancsak a magyar helpolitikai helyzetéről a „Neue Freie Presse“ szerint, politikai körökben az a nézet, hogy Wekerle miniszterelnöknek Bécsben nagy nehézségeket kell majd legyőznie s hogy válságos fordulat egyáltalában nem lehetetlen. O felsége jelenleg a brucki táborban van s egyelőre azt sem tudják még, hogy mikor megy Wekerle Bécsbe. (Lásd beavatott kezekből kapott bécsi levelet. A szerk.)

A kormány magatartása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 23.

(—i—) Joggal mondhatják, hogy a képviselőház a főrendek visszautasítása által a polgári házasság ügyében új nyilatkozatra kényszerítve tértias és következetes kitartással maradt meg eredeti álláspontján. A képviselőház második szavazása által új nyilatkozott, amint nyilatkoznia kellett.

Egészen helyesen utalt arra érdekes és szellemes beszédében a miniszterelnök, hogy a képviselőházi óriási többségnek a reform mellé szavazása után a kormány nem tehetett egyebet, minthogy a javaslatnak a főrendiházhoz való változatlan visszaküldését indítványozza. Még kevésbé lett volna oke a kérdést a nemzet új választásához appellálni, miután a nemzet törvényes képviselőit szavazásában a nemzet akarata már megnyilatkozott. Gróf Apponyi ezt követelte, ámbár maga is belátja, hogy a követelés teljesítése a nép közé a vallási felekezeti izgatások üszkét vetné, veszedelmes gyulladást kelthetne s e mellett neki még sem volna legkisebb kilátása sem többséget nyerni a maga álláspontjának.

A kormány tehát visszautasított minden megalkuvást, megmaradt eredeti elvi álláspontján, s ez elvi álláspont a nemzet képviselőit óriási többsége részéről ismét lelkesült helyeslésre talált.

Pártja, mint erős bástya, mint sűrű erdő áll Wekerle körül rendületlenül, pártjának e megatartásából természetli szükségszerűséggel következtethető kormányának magatartására. A reform végső diadalára szükséges biztosítékokról nem szolt teljes leleplezetlenül; csak annyit mondott, hogy a főrendiház örökös tagjainak szaporítása nem csak jogosultnak, de bizonyos körülmények közt szükségessé is tartja, s e tekintetben a főszűly nem a kinevezendők számában, de a kinevezések által dokumentált kitartásban, a reformnak az által jelzett változatlan hűséggel s pedig mind a törvényhozás mind a korona részéről való fontartásában fekszik.

Wekerle tehát, mint látszik, hias a kinevezés rendszabálya munkabavételének erkölcsi hatásában is; de a cselekvés ideje a kormány részéről feltétlenül elérkezett. A főrendiházban dülőre kell vinni a nemzet akaratát, s az ezt előidéző rendszabályoktól a korona nem fogja megtagadni hozzájárulását már csak a nényugalom helyreállítása érdekében is: a külügyminiszter bécsi közlönyének ez iránti nyilatkozata jó kezeség és jó auspicium.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, május 23.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br., majd Perczel Dezső.

Jegyzők: Perczel Dezső, Molnár, Eszterházy.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi és Jospovich.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Hermann Ottó a jegyzőkönyv hitelesítése alkalmából felemlíti, hogy nem ellenőrizhette: vajjon az elnök a hétfői szavazás eredményét, helyesbítették-e? Most már tudja, hogy az elnök a szavazatok helytelen följegyzését nem igazította helyre. Nem tud rá esetet, hogy a szavazatok összeszámlálásában az előtt hiba esett volna. De ha már megtörtént, kéri az elnököt, hogy a hibát igazítsa helyre.

Elnök konstatálja, hogy Hermannnak igaza van, mert a szavazatok összeszámlálásában hiba történt. A miniszterelnök javaslata mellett 272-en szavaztak, allene pedig ezek csak 104 és így a többség nem 166, hanem 168 volt. (Helyeslés.)

Beöthy Akos a kérdést magát azért a két szavazattöbbségért nem tartja valami fontosnak, de mert a jegyzőkönyv fontossága hibát nem tűr, a korrekciót maga is szükségesnek tartja. (Helyeslés balfelől.)

Az állami anyakönyvek.

Sághy Gyula szerint a jobboldal részvételisége e vitában azt tanúsítja, hogy a többség nem veszi komolyan a reformot... (Nagy sajtó.) A képviselők nagy része kifelé igyekszik a tereméből.)

Márkus József: Várj, a mig kimennek! (Derültség.)

Sághy Gyula azonban ezt a körülményt nem tekintheti arra okul, hogy ő aggályainak kifejezést ne adjon. Szerinte valamely reformmal az a feltétele, hogy közszükségletet képez-e? Hát tud-e a nemzet zöme valamit az állami anyakönyvekről? Nem közszükséglet, de igenis hatalmi szükséglet a kormányra nézve, mert ettől a reformtól is függ az ő jövője. De hát szóló, ha már a javaslat szövegében van, hozzászól értelmileg is. Kijelenti, hogy a reform végrehajtására ő sem találja meg viszonyainkban és a javaslatban a biztosítékokat. Ha pedig ezek a biztosítékok hiányoznak, úgy felesleges az esetleges káros vizsgálhatású kísérletezés. Epen ezért nem is fogadja el a javaslatot. (Helyeslés jobbfelől.)

Ragályi Lajos a saját beszédétől nem várja a dolgok fordulását. A liberálisok elhatározta, hogy győz, vagy meghal, de nem enged. A mai helyzetben a javaslatnak nagy többsége lesz, de azért mégis szól, mert a helyzet tisztázásához valamivel ő is hozzá akar járulni. A helyzetet válságosnak mondja, még pedig azért, mert a közvélemény mesterségesen ferde irányba van terelve. A politikai hyprozitálók suggertálták a maguk hatalmi törekvéseit közszükséglet gyanánt s innen ez a liberális hangulat, a mely még uralodik. De hát nem tarthat ez sokáig. A válság előbb-utóbb dülőre jut s akkor majd egészséges partalakulásokkal alakul majd olyan helyzet, amelyben a nemzet igazi érdekei érvényesülnek. Ezután az egész egyházpolitikára, annak keletkezésére és eddigi folyására vet hosszadalmas visszapiantást. — Beszélte a visszapiantás folyamán a kultuszminiszterrel, a főrendek szavazásának jogsultságáról és arról, hogy Szapáry liberális és következetes. Magával az anyakönyvekkel nem foglalkozik, mert teljes komolysággal arról beszélni nem is lehet. Nem is fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Andránszky Gábor b. elsősorban is a törvény végrehajtását látja igen kétségesnek és sok esetben egyenesen keresztülvihetetlennek. A szegény emberek a kik tájékozatlanok a törvény intencióit illetőleg, a büntetések egész özönét lesznek kénytelenek elviselni, ha ezt éppen a korteszélok így kívánják. Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés balról.)

Apponyi Albert gróf részt vesz a vitában szintén, bár azt komolyan nem veheti, s maga a kormány sem veszi úgy. (Derültség.) A javaslat mellett levők argumentálása azon alapszik, hogy ezentul az anyakönyvelésnél a lelkeskedő esetben a közönségre kettős terhet rónak. A jogrend érdekében kívánatos, hogy a reformmal az eddiginél egészségesebb szervezetet teremtsünk, ne pedig rosszabbat. Az eddigi anyakönyvvezetés pedig a legtöbb helyen teljesen megfelelő.

Ő különben is nem állásponton áll, hogy előbb a közigazgatást kell államosítani, s helytelen szerinte a belügyminiszter rendszere, a mely szerint az állami anyakönyvvezetés, mint külön forgalom is megállhat. A reformot létesíteni kell de nem a lehető leggyorsabban, hanem a lehető legjobban, mikor a helyeseti feltételek jobban meglesznek. Most azzal csak a népet idegenítik el az államtól. A községi jegyzői kart egyenesen a pártcélokra, a korteskedésre való fölhasználás tette rosszra. Az állapot sokkal feketébb, sokkal tarthatatlanabb mint a hogy azt a belügyminiszter festette. Alispánok, szolgabírók irtak neki leveleket, melyekben mind ezt bizonyítják, hogy tisztviselőinek csak kis töredéke alkalmas az anyakönyvvezetésre. Ha pedig az így áll, akkor a bizonytalan végrehajtás mellett szenved a jogrend, a közönség és az állam tekintélye. (Helyeslés balfelől.) A költségekről nem vitatkozik a belügyminiszterrel. De megjegyzi, hogy a községeket újabb dologi terhekkel megrakni egyáltalán perhoráskelandó, mert van a községeken elég teher így is. Ezt a körülményt figyelmen kívül hagyni nem szabad. Ott van aztán a lelkeskedő kárpótlása. (Nagy sajtó.) Ezt nagy állami érdekek követelik, melyek előtt szemet hunyni szintén nem lehet. (Helyeslés balfelől.) ha csak komolyan veszik azt, hogy az egyház érdekeit nem rongálja ez az egyházpolitika.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönzi:

Apponyi általános derültség között kijelentette, hogy a vitát nem tartja komolynak!

Közbekiáltottak: csak nemzeti pártiak beszéltek! azután mégis komolyan akart beszélni, támadva a javaslatot közigazgatási és pénzügyi szempontból; de többé nem vették komolyan.

Hieronymi emelkedett, hatásos beszédében czáfolta az ellenvetéseket:

A ház óriási többsége a javaslatot általában elfogadta.

Részletekben pénteken tárgyalják.

Az erdélyi viszonyok rendezése.

— Az „Aradi Közlöny” külön tudósítójától. —
Budapest, május 23.

(y) A képviselőház folyosóin néhány nap óta állandó beszéd tárgyát képezi az Erdélyből érkező hírek egész tömege, a mely hírek eleinte nagyon ijesztő képet tündettek fel, de a melyek alaposabban megvizsgálva és megrostálva azt mutatják, hogy van ugyan folyamatban egy nagyon csunya, lehet, hogy még különböző oldalról egyenesen szított, a szenvedélyeket relette lázító izgatás, de ez, czéletalanságát és tévelygését, konkrét kerete hiányát tekintve, távolról sem öltötte azt a veszedelmes jelleget, mint a minőnek eleinte kellett, hogy tartsa a magyarság, a mely a szomorú eseményeken okulva, ideje korán ügyelt minden jelenségre, nehogy meglepettessék.

Össze foglalva mindent, a mi e kérdésben az utolsó napokban feljegyezhető, mindennek előtt ki lehet jelteni egész határozottan, hogy semmiféle tényleges veszély nem forog fenn.

A lelketlen agitátorok, a kik tudvalevőleg kitünő kenyérkeresetnek tekintik a lázítást, vagy legalább annak tettetését, úgy látszik, elérkezettnek hitték az időt arra, hogy a tudatlan, buta néptömeget hiányos tekintetben szervezzék és így maguknak alá vessék. Az első dolog tehát az volt, hogy mintegy katonai parancsszóra engedelmessegre ta-

nítsák ezt a paraszttömeget és ezt bizonyos fokig el is érték. Arról azonban, hogy ezt most már fel is használhassák törvénytelen czélokra, szó sincs. Még lehet, hogy szemük előtt az is lebegett, hogy esetleg választási czélokra is felhasználhassák ezeket a vakon követő embereket.

Ha azonban kedvük kerekednék bármilyen törvénytelen lépésre, nagyon pórul járnának.

Hieronymi belügyminiszter távolról sem az az ember, a ki a közbiztonsági állapotok veszélyességét, vagy az államellenes áskálódásokat csendesen tűrné.

Hetek óta folyik a belügyminiszteriumban a legkörültekintőbb munka az erdélyi viszonyok egészségessé tétele tárgyában.

Mindenekelőtt gondoskodott a belügyminiszter arról, hogy legyen Erdélyben elégséges államhatalmi eszköz kéznél. Ez már meg is történt. Nem fog ott mozoghatni senkisé, anélkül, hogy a csendőrség és a hatóság rögtön rá ne tegye a kezét. Tréfát nem ismer a magyar kormány, legkevésbé a mostani. S a mint azután látni fogják az elégedetlenek, hogy mindenütt ujjaikra és a hatóság, majd szép csendesen visszafejlődik az egész mozgalom, a melyet csak egyes emberek mozgattak.

Az erdélyi képviselők meg is vannak most már nyugtatva, mert látják, hogy erélyes közbelépés történik és hogy a belügyminiszter teljes tudatában van annak, hogy mit kell tenni, sőt már a román püspökökkel is váltott a miniszterelnökkel egyetemben néhány szót, a melynek hatása nem fog elmaradni.

Nem is kívánnak már semmiféle külön intézkedést, királybiztost, vagy hasonló dolgot, a melyek csak félreértésekre adhatnának alkalmat és furcsa színben tüntetnék fel Magyarországot a külföld előtt, hanem bizva a kormány öntudatos eljárásában, hiszik, hogy az az egész, úgy látszik, román oldalról erőszakoska felfújt internáció el fog múlni, anélkül, hogy a legkisebb bajt okozta volna. Meg is fog szünni a sok riasztó hír is, a mely Erdélyből került a fővárosi lapokba, a melynek egy diszpédányát tegnap olvashattuk, hogy t. i. ma Balázsfalván az oláhok felszedték a vasuti síneket is, a miből egy szó sem igaz.

A magyar államvasutak igazgatósága csak ámulva olvasta a táviratokat, midőn ott egyetlen egy oláh sem mutatkozott a vasuti sínpar közelében, ha csak nem mint utazó.

KÜLFÖLD.

A francia kormány bukása.

A Casimir-Perier-kabinet — mint már táviratban jeleztük — megbukott. A kamara ülésében a kormányt a vasuti munkások ügyére vonatkozó napirend kérdésében leszávatták. A kormány 225 szóval 265 ellenében maradt kisebbségben. A Casimir-Perier kormány beadta lemondását. Egészen jelentéktelen, mellékes kérdésben bukott meg a kabinet.

A kamara márcz. 22-iki ülésében ugyanis Jóna a r t közmunka-miniszter nagyon me-rev modorban védte a kormány azon álláspontját, hogy az államvasutak munkásainak a munkás-szindikátusokban részt venni nem szabad. Ezen kérdésben aztán egy oly napirendet fogadott el a kamara, melyet a kormány visszautasított.

Hirtelen, minden átmenet nélkül, a nélkül, hogy parlamenti harczokban lejárt volna magát, bukik Casimir-Perier kormánya, a parlamenti többség teljes bizalmának birtokában, a konzervatívoknak, a radikálisok és szociálistákkal való alkalmi, véletlen szövetsége következtében.

Soha kormányválság meglepőbb alakban még nem állott be.

A kormány elleni harcz Jules Guesde indítványával kezdődött, ki a nyolcz órai munkaidő behozatalát követelte.

Barthón a nyolcz órai munkaidő mellett kifejtett agitációt csupán a szociálista pártvezérek manőverének nyilváníttja.

Salis radikális képviselő kérdést intézett a kormányhoz, hogy mi jögon tagadták meg a vasutársaságok szabadszolgáltatásának a munkásoknak, kik a munkásszindikátusok nemzeti kongresszusán résztvenni akartak és hogy micsoda lépéseket tett a kormány

arra nézve, hogy a vasúttársaságok a szindikátusokról alkotott törvényt tiszteletben tartásuk.

Journalt közmunkaminiszter válaszában előadja, hogy tudakozódott a vasúttársaságoknál és úgy áll a dolog, hogy ezek a munkásoknak szabadságolást csak oly esetekben tagadják meg, ha a társulatok érdekei ezáltal kárt szenvedhetnek.

Salis kijelentette, hogy nem ismerheti el a megkülönböztetést a magántársulatok és egy állam munkásai között.

Journalt radikális állt fel ekkor és kijelentette, hogy Salis nyilatkozatát interpelláció tárgyává teszi és ezt szintén azzal indokolta, hogy sajnálnia kell a megkülönböztetést, melyet a miniszter a munkások közt tett.

Journalt után Millerand szólalt fel, ki szintén hevesen tiltakozott azon felfogás ellen, melyet a közmunkaminiszter a magánvasutak és az államvasutak alkalmazottjai közt tesz.

Az egyszerű napirendet kívánó indítványt 265 szavazattal 225 ellenében elvetették. Erre a miniszterek távoznak a teremből:

A ház végül 251 szavazattal 228 ellenében elfogadta de Rasnel napirendjét, mely így szól: Tekintve, hogy a szindikátusokról szóló törvények ép úgy alkalmazandók az államvasutakra, mint a magániparra, a képviselőház felhívja a kormányt, hogy e törvényeknek érvényt szerezzen stb.

E szavazás következtében a miniszterek az Elyséebe mennek, hogy beadják a klemendásukat. Az ülést bezárták. A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Mikor a miniszterek kimentek az ülésteremből, a szocialisták fölkiáltottak: Eljen a szocialista köztársaság! Eljen a kommunizmus!

IDŐJARÁS.

Légnemesség: reggel 7 órakor 762.4 milliméter, délután 2 órakor 761.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 18.5, délután 2 órakor C° + 25.3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor N. 6. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 24. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Jelentékeny csapadék nélkül.

Önálló magyar gőzhajózás.

— A megvalósulás küszöbén. —

A magyar kormányának az önálló magyar gőzhajózási társaság életbeáramlása iránt folytatott tárgyalásai igen előrehaladott stádiumban vannak. Lukács Béla kereskedelmi miniszter szakadatlanul folytatta utóbbi hetekben tárgyalásait Széll Kálmánnal, mint a magyar leszámítoló- és pénzváltó bank elnökével, valamint a magyar általános hitelbank képviselőjében Pallavicini Ede örgróffal és Kornfeld Zsigmond igazgatóval a valószínű, hogy a hétfőn a kereskedelmi miniszteriumban Lukács miniszter elnöklété alatt tartott tanácskozásban, a melyen azon ügyosztály szakelőadói, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatói is résztvettek, az összes eszélényeges pontokra nézve meg egyeztetés jött létre. Ezen megállapodásokat most szerződési tervezetek alakjában fogják szövegezni s mihelyt elkészültek, minisztertanács elé terjesztik.

A tervezet a következő: A magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank s a magyar általános hitelbank megegyeztek, hogy tíz millió forinttől kezdve olyan önálló magyar gőzhajózási társaságot alapítsanak, a mely Pozsonytól kezdve a Fekete tengerig a fontosabb helyeken a magyar állam vasutaknak csatlakozási szolgáltatást lesz hivatva teljesíteni, amiért is utóbbiakkal azonnal kartellviszonyba lép. Az új társaság mindenben aláveti magát a magyar kormány tarifafelhatalóságának s kötelezve van ennek folytán a tarifafeltételek szükség esetén önköltségig leszállítani. A magyar kormány a társaságnak 400,000 forint évi szubvenziót biztosít, amely azonban az esetre, ha a társaság egy százalékos ered-

ményt sem tudna elérni, évi 450,000 frtra lesz fölemelve. Miután a magyar gőzhajózási társaság a magyar államvasutak tarifa-alakulásának teljesen aláveti magát, a minek folytán bizonyos körülmények között nyereség elérése teljesen kizártnak tekinthető, egy bizonyos alakban arról is gondoskodott, hogy a társaság tőkéje minden körülmények között érintetlen maradjon. — A társaság köteles a magyar államvasutak meglévő hajóparkját a már meghatározott feltételek mellett átvenni s egyúttal a saját hajóparkját a megszabott időre felállítani, illetve nagyobbítani. Valószínű, hogy a magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank által éveken elzelőtt megvett Schönichen-féle hajózási vállalat fog első sorban is tekintetbe vétetni.

Sem a magyar kormányának, sem az új vállalatnál érdekelt két nagy intézetnek nem szándékuk az osztrák társaság érdekeit sérteni. Sőt a tárgyalások folyama alatt különösen hangsúlyozva lett, hogy az osztrák társaság törvényes érdekei teljes kielégítést nyerjenek.

A mi az osztrák társaság érdekeit illeti, annak miképi kielégítése teljesen magatartásától függ. Azon kényvel azonban, hogy a magyar kormány az önálló magyar gőzhajózási társaságot el van tökéltve életbe léptetni, annál inkább lehet már számolni, miután a kilátásba helyezett évi segély szerepel már az ez évi budgetben. A tárgyalások, a mint az a mondottakból is kitűnik, még nincsenek befejezve s valószínű, hogy a politikai helyzet tisztulásaig maga az ügy sem fog teljes elintéztést nyerni.

HIREK.

Május 24. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Urnapja. — Protestáns naptár: Urnapja. — Görög-keleti naptár (május 12.): Germán. — A nap két 4 óra 2 perceskor, — nyugszik 7 óra 20 perceskor.

Május 25. Péntek. Róm. kath. naptár: Orbán. — Protestáns naptár: Orbán. — Görög-keleti naptár (május 13.): Gliceria. — A nap két 4 óra 1 perceskor, nyugszik 7 óra 21 perceskor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Hejviség: Polgárisok. Földgáz.

Június 2. Az aradi kir. főgymnasium és állami főreáliskola majálisa a csálai erdőben.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
<i>Budapest felől indul:</i>	<i>Budapest felől érkezik:</i>
Nagyvárad reggel 5.18	Vv. Csabáról reggel 9.10
Nagyvárad d. e. 11.30	Nagyvárad este 8.42
Gyorsvonat reggel 8.20	Személyvonat reggel 6.10
Személyvonat d. e. 11.30	Személyvonat d. u. 3.55
Személyvonat este 9.45	Gyorsvonat este 6.55
<i>Erdély felől:</i>	<i>Erdély felől:</i>
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 7.—
Soborsin d. u. 2.30	Személyvonat d. e. 11.—
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat este 8.55
<i>Temesvár felől:</i>	<i>Temesvár felől:</i>
Vegyesvonat reggel 6.25	Személyvonat d. e. 9.44
Vegyesvonat d. e. 11.35	Vegyesvonat d. u. 3.44
Személyvonat d. u. 5.58	Vegyesvonat este 10.55
<i>Szeged felől:</i>	<i>Szeged felől:</i>
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.50
Személyvonat d. e. 9.—	Személyvonat este 6.45
Vegyesvonat d. u. 4.20	Személyvonat este 10.—
<i>Gurahoncz felől:</i>	<i>Gurahoncz felől:</i>
Személyvonat reggel 6.40	Személyvonat reggel 8.—
Személyvonat d. u. 5.23	Személyvonat este 6.50
Vegyesvonat d. u. 12.30	Vegyesvonat d. e. 11.43

— Lapunk legközelebbi száma a mai ünnep következtében szombaton, f. hó 26-án reggel jelenik meg.

— József főherceg nem jön. Megcsappant a nagy öröm Kisjenőn, mely azon hirre támadt, hogy József főherceg a magyar királyi hercegek legnépszerűbbike, Urnapját kisjenői birtokán fogja töltetni. Lázasan is folytak már a készülődések a királyi főherceg méltó és díszes fogadtatására Kisjenőn. Aradról is sokan készültek a magyar érzelmű főherceg elé járulni. Most azonban hiteles forrásból tudhatjuk, hogy József főherceg az Urnap ünnepét nem fogja Kisjenőn

tölteni és látogatását, úgy a kisjenőiek, mint az aradiak nagy sajnálatára, későbbre halasztotta.

— Urnapja. A róm. kath. egyház ma, csütörtökön ünnepli Urnapját körmenettel s az ekkor szokásos egyházi czeremóniákkal. A minoriták aradi templomában reggel 9 órakor ünnepi istentisztelet lesz, a melyen a templomi ének-és zenekarok kivül működvelők is közre fognak működni. Mise után körmenet megy a zöld galyakkal felétkített oltárokhöz, a mit özv. Darányinénál továbbá a Domány és Tedeschy-féle házakban lesznek felállítva. A körmenetben az egyesületek és társulatok zászlóik alatt fognak résztvenni. Diszörséget a hadastyánok adnak, az ő zenekaruk szolgáltatja a körmenetnek a zenét is.

— „Az élére állított helyezett“. Ezen a címen közlünk lapunk mai számában egy Bécsből kelt levelet, melyben lapunk egy barátja a legautentikusabb forrásból szerzett információk alapján adja a helyzet képét, a mint az irányadó körökben megitélik. Ajánljuk e cikket olvasóink figyelmébe, midőn annyi sok mende mondával nyugtalanítja a szenzáció hajhász hazugsajtó az amugy is izgatott kedélyeket.

— Aradváros jövő évi képviselőválasztói. Aradváros központi választmánya Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester elnöklété alatt már megkezdte a város jövő évben szavazati joggal bíró országgyűlési képviselőválasztói névjegyzékének összeállítását. Ha a névjegyzék elkészül; 15 napi közszemlére fog kitétetni a polgármesteri hivatalban.

— A vértanuszobor rácsozata. Stoll Béla aradi mulakatos, aki tudvalevőleg a vértanuszobor rácsozatának elkészítésére vállalkozott, már serényen dolgozik a munkán. A könnyed cziradás vasrácsozat 25 centiméter magas kőalapra helyezve egy méter magasságban fogja köríteni a szobrot. A rácsozat alapzata természetesen ugyanazon szilváziai márványból készül, melyből a szobor talpzata áll. A szoborrácsozat négy csapott sarkán egy-egy kandaló fog állani. Az egész munka igen csinos és jó ízlésre valló lesz. Az eddig elkészült rácsozatrészletett közelebb bemutatják a vértanuszobor bizottságnak.

— Hassinger vagy Leiningen? Ismeretes olvasóközönségünk előtt, hogy özv. Hassinger Francziska és fia Hassinger Ferencz soroksári lakosok, mint néhai Hassinger József volt aradi üvegesmester örökösei, kegyelet sértést látnak Aradváros közgyűlésének azon határozatában, a melylyel a Hassinger utcát Leiningen Károly gr. vértanútábornok nevével nevezte el s kérvényeztek a Hassinger-utca régi nevének visszaállítása tárgyában. Az örökösök, ha a régi utcanév vissza nem állíttatnék, az örökösök telkéből kihasított utczarész árának megfizetését kérik a várostól. Az örökösök kérvénye Institoris Kálmán főjegyzőnél van véleményezés végett. Ő úgy vélekedik az utczakeresztelés ez igen érdekes kérdésében, hogy vissza kell állítani a Hassinger-utca nevét, mert 1851. évben Hassinger József csak az alatt a feltétel alatt engedte át utczanyitására 250 frtért a szóban forgó telekrészt, ha a nyitandó utca mindig az ő nevét fogja viselni. Habár a kikötés minthogy nem ajándékozásról, hanem adásvételről van szó, nem olyan természetű, hogy annak be nem tartása a városra nézve jogkövetkezményekkel járna, mert még az sincsen határozottan megállapítva, hogy vajjon az 1855-iki községi tanács jóváhagyta-e a kikötést, — mégis valószínű, hogy a közgyűlés más utczát fog Leiningen nevével elnevezni. Az érdekes kérdést, melyet a közgyűlés fog eldön-

teni, szombati ülésében veszi tárgyalás alá a városi tanács.

— **Román gymnásium Aradon.** Mint táviratban hoztuk, Wekerle miniszterelnök a napokban értekezletre hívta össze a gör. kel. román és gör. kath. egyházmegyék fejeit, hogy velök az erdélyi román agitációk megfékezéséről tanácskozzék. Az értekezleten jelen volt Metianu János aradi gör. kel. román püspök is. A „Hazánk“ című ultramontán érdekeket szolgáló lap kisüti most, hogy tulajdonkép nem ez volt az értekezlet ozélzata, hanem az, hogy a miniszterelnök kipuhatolja, vajjon az említett egyházfők hajlandók volnának-e bizonyos koncessziókért a főrendiháznak a polgári házasságot újból tárgyaló üléséről elmáradni? A koncessziók ezek lettek volna:

1. A kormány Fogaras vármegyébe román képviselőt neveztet ki.

2. A balászfalvi érsekségre Mihályi Viktor lugosi püspököt neveztet ki, az így megüresedő püspöki állást pedig a román-komité egyik pap tagjával tölti be.

3. Megengedi, hogy Aradon, Karánsebesen román gimnásiumot állítsanak fel.

Nem tudjuk, honnét vette az említett lap ezeket a koncessziókat, de hogy maga sem hiszi őket, s hogy tudva mond valótlanul velük, azt a mint feltesszük józan-ságáról, úgy nem vesszük rossz néven hivatásánál fogva, melylyel olyan ügyet szolgál, mint az Apponyi féle reakció.

— **Kossuth Ferencz magyar gyárigazgató.** Kossuth Ferencz a budapesti Tarnóczy-féle fecskendőgyár részvény-társaságnál az elnöki és műszaki tanácsosi állást — biztos értesülés szerint — elfogadta. A létrejött szerződés 10 évre évi 15,000 frt fizetéssel szól és mindkét félre nézve igen előnyös feltételek mellett kötött meg. Kossuth Ferencz állását még a folyó évben fogja elfoglalni, mely időpont valószínűleg december 1-re fog esni. Bizonyára igen érdekes hír, melynek még az az előnye is van, hogy igaz. Meg van tehát oldva az a sokat ventillált problema, miként jöhet vissza hazájába Kossuth Ferencz.

— **Az aradi izr. hitközségi képviselőség** újra választása alkalmából kiküldött kijelölő bizottság határozata folytán a közfelkiáltással kijelölt Bing Ede elnök és Schusztér Illés dr. alelnök eddigi tisztségeiknek újabb elfogadására küldöttéleg fognak felkérteni. E végből felkérem a kijelölő bizottság tagjait, valamint a hitközség minden csatlakozni kívánó tagját, hogy az izr. hitközség gyűlési termében, folyó hó 24-ikén d. e. 11 órakor minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. A bizottság megbízásából: Mandl Vilmos dr.

— **Uralgó járványok.** Aradváros területén e hóban a difteritisz és a kanyaró járvány összesen 18 esetben fordult elő. A járványok terjedésének meggátlása érdekében a tisztí főorvosi hivatal ujabban is széleskörű óvintézkedéseket fogantatott.

— **Erdekes bírói becsü.** Tegnap délután kezdette meg az aradi törvényszék kiküldött bizottsága a Neuman testvérek czég tulajdonát képező szeszgyárak és malmok felbecslését. A becslés megejtését maguk a tulajdonosok kérték azért, hogy a társas czégből kilépő Neuman Samu londoni lakos tulajdoni vagyonszerzését kiadhas-sák. A becslés legalább nyolcz napig eltart. A becslobizottságban Fischer Miklós törvényszéki bíró vezetése alatt Csereghy Mihály, Hack Frigyes, Szuchoy János és Madarász Antal szakértők működnek közre.

— **Az ezredek létszámának fölemelése.** Több vidéki városba megérkezett már a honvédmiszter legújabb rendelete, mely szerint a kaszárnyákat ki kell bővíteni. A rendelet kibocsátásának az előzménye az, hogy jövőre az összes gyalogezredeknél fölemelik a létszámot. A budapesti hat gyalogezrednél már szaporították is a legénységet. A létszám fölemelése abból áll, hogy minden századot kilencz legénnyel szaporítanak nemcsak a közös hadseregben, hanem a honvédségnél is.

— **Frank Boriska nem vállik.** Ezt ujságolja most a „N. Pester Journal“, melynek egyik munkatársa tegnapelőtt meglátogatta Frank Boriska volt színésznőnek édes anyját, a ki az említett hírt alaptalannak jelentette ki. Annyi tény, hogy gróf Károlyi Györgyné e napokban kis leányával Melindával Budapestre érkezett anyja látogatása végett, Károlyi György gróf pedig csak azért nem jött velük, mert a lóversenyek ideje alatt meg akarta atyját kimélni a jelenléte által esetleg okozhatott kellemetlenségektől, másrészt pedig sürgős és fontos dolgai vannak Bécsben. A fiatal asszony már gyermekével együtt elhagyta a fővárost és Bécsbe utazott a férjéhez. Onnan pedig mind a hárman Görzbe utaztak a görfi család állandó tartózkodási helyére. Károlyi Györgyné különben ismét örvendetes családi eseménynek néz eléje.

— **Élet és halál.** Arad város területén a múlt héten született 15 fi, 8 nő, összesen 23, meghalt 11 fi, 11 nő, összesen 22 lélek. A születések évi aránya 26:1, a halálozásoké 24:9 pro mille volt.

— **A cigány tragédiája.** Gyomán — mint levelezőnk írja — egy örvöngő muzsikusz legény Szalóki József szerelemre gyulladt a vendéglősné 14 éves leányába Antóniába. Sokszor üldözte a gyermekleányt szerelmi vallomásaival s mikor meggyőződött, hogy a leány övé úgy sem lehet, revolvért fogott rá, de a leány kicsavarta kezéből. Az elkeseredett szerelmes erre konyhakéssel rohant a megremült leányra s súlyosan összeszebezte. Aztán magába dőtte a kést, de nem halt meg azonnal. A banda összeszaladt társainak azt az utasítást adta, hogy temetésén ezt a nótát huzzák:

„Lehullott a rezgő nyárfa aranyzinű levele...”

— **Az éj leple alatt.** Pankotai levelezőnk írja a következőket: Pfeifer Albert helybeli lakos zárt udvarából a múlt éjjel ismeretlen tettesek egy 200 frt értékű lovat, két lóra való szerszámot 10 frt értékben és egy 30 frt értékű kocsit elloptak. Ugyanazon éjszakán valószínűleg ugyanazon tettesek Reinholcz Bálint udvarából egy rézüstött loptak el 10 frt értékben. A nyomozás folyamán kintűnt, hogy a menekvő tolvajok, kik közül az egyik magyar, míg a másik oláh lehetett, Muszka község és Radna pusztán keresztül Arad vagy Temesvár felé vehették útjokat. A nyomozásnak eddig még nem sikerült az éj leple alatt működőket megtalálni.

— **Jubileum az orfeumban.** Chorini A. R. igazgatósága alatt orfeum társulat működik jelenleg Aradon a magyar koronához címzett és ezen czélra alkalmasan berendezett vendéglő kerthelyiségében. A szerény, de minden esetre kielégítő igényekhez elég ügyesen van szervezve az orfeum társulat, melyet elég élénken látogat a közönség. Folyó hó 28-án ez orfeum társulat igazgatója, ki különben is lelke a társulatnak, Chorini A. Richárd e pályán való 30 éves működését ünnepli. Ha semmi mást, csak az időt vesszük tekintetbe, már is megérdemli a pártolást a jubilans nem is véve figyelembe azon gazdag komikai vénát, mely Choriniben van. A hétfői jubileumra szivesen hívjuk fel a közönség figyelmét.

— **Egy hírhedt rabló elfogatása.** A krakói rendőrségnek sikerült kézrekeríteni Choma Gergely hírhedt rablót, gyilkost és tolvajt, aki a Chomik és Lusinszki Ferencz neveket is hasznalta. — Ez a veszedelmes gonosztevő 1881-ben meggyilkolta Lembergben az egész Korkecs családot és még számos más bűntettet követett el. Azért volt nehéz kézrekeríteni, mert rendkívül ügyesen tudta az arcát és külsejét elváltoztatni. Choma 24 esztendő,

lembergi születésű és korábban pinczér volt. Az éjjel kellő rendőri fedezettel Lembergbe szállították.

— **Gyászünnep Hevesen.** A kápolnai csatában elesett honvédek emlékére a minden évben szokásos gyászünnep tegnap volt Hevesen. A gyászmisét, mint minden évben, az idén is Klompaczky szihalmi honvédtábornok mondta. Mise után az öreg honvédek a kápolnai csatából fennmaradt zászlók alatt nagy közönség kíséretében az elesett honvédek emlékéhez vonultak ki, ahol Ebret Lajos és Kaló Miklós egri jogászok szép beszédeket mondtak. Este banket volt.

— **Villámcsapás.** Oriási zivatar volt tegnap Miskolcz város környékén. Kisgyőr helységben a villám Szabó István lelkész házába leütött s a házat meggyújtotta. A pap egy támlaszékben ült mozdulatlanul s nagy nehezen tudták csak eszméltre téríteni. A ház minden benne levő butorral, szép könyvtárral együtt a tűz martalékává lett. A kár állítólag 3—5000 frtra rug. Minden biztosítva volt.

— **A gonosz testvér.** Lembergben történt. Egy hét éves fiú éjnek idején, mikor már szülei és testvére aludtak, felkelt, nővére ágyához sompolyogva, leöntötte petróleummal a párnákat, azután felgyújtotta az ágyat. A gyermek nyugodtan nézte, mint nyaldossák körül a lángok testvérét. A leány sikoltozására felébredtek szülei és elolták a tüzet, de akkor már a kis gyermek súlyos égési sebekhez szenvedett.

— **A bombák városából.** Párisból az Avenue Nielgy házának első emetén, a Garnier abbé lakásába vivő ajtó előtt hétfőn este bombát találtak égő kanóczczal. A kapus a kanócot még ideje korán eloltotta. A vegyszeti állomáson konstatálták, hogy a bomba klorátporral és vasdarabokkal volt megtöltve Garnier abbé, a kinek lakása előtt a bombát találtak, a „Peuple Français“ című keresztény szocialis lap kiadója, a mely lap hevesen küzdött a szocialista párt ellen. A „Temps“ jelentése szerint a rendőrség le tartóztatott egy anarkistát, a kit azzal gyanusítanak, hogy részes a lütti merényletben.

— **Csodakut.** Eszékéről írják: E hó 12-ikén egy baranyamegyei Mária-Gyüdről jövő zarándok-csapat vonult Beloberdo felől Dájján keresztül. Utba esik az egykori vendéglő; „Misino brdo“, mely mellett egy kut van. A bucsusok egyike vizet akart inni a kútból s a kutban nagy meglepetésére az istenanyát látta, karján a gyermek Jézussal s kezében két égő gyertyát tartva. Legalább az illető bucsus szentül hiszi, hogy ezt látta. Elmondták ezt Dájjában s most szándával vándorol a nép a kuthoz, melyben mindenki lát valamit; az egyik az égő gyertyákat, a másik a szüzanyát, a harmadik egy fényes napsugarat. stb.

— **Drama a pusztán.** Orosházáról véres családi drámáról értesítenek Vári Sándor ottani lakost ugyanis házassága tizenhetedik évében az a gyanu szállta meg, hogy a felesége hűtelen lett hozzá. A gyanu nem hagyta nyugodni és elhatározta, hogy nejét és önmagát kivégzi. Vári rettenetes szándékát 16 éves leánya, Piroška vette észre, ki apja lábaihoz vetve magát, így rimázkodott.

— **Edes, jó apám; mi lesz belőlünk?**
— **Nem bánom, akármi.** Meg fogunk hallni! — E szavak után nejeére lött és nyomban szájába fogta a revolvért, melynek golyója szétlocacsantotta agyvellejét. Váriné talán fölépül.

— **Tűzokádóhegy kitörőfélben.** A Stromboli vulkán környékén, Sziciliában nagy a rémület. A tűzokádóhegy, két hét óta borzalmas mértékben kezdte meg működését. Hatalmas detonációk kíséretében láva és kőmegek törnek elő a kráter mélyéből és erős földrengések érezhetők. A körülfekvő városok és falvak lakói megrémülve készülnek felszedni sátorfáikat.

— **Kérem az apám fejét!** Ifj. Bertalan Mihály etei (Komárommegye) lakos bekopogtatott a komáromi törvényszék egyik bírájához, akinek arra a kérdésre, hogy mi járatban van, így válaszolt:

— **Kérem az apám fejét!**
A bíró meglepetve nézet a polgáremberre, kiről eleinte azt hitte, hogy talán megzavarodott az eméje. Egy írást is hozott magával a kérelmező; ezzel támogatva jogos kérdését melynek ez a rövid története: Id. Bertalan Mihályt exhumálását elrendelte és egyuttal az

igazságügyi orvosi tanács kívánságának megfelelően, fejét levágatta és azt az orvosi tanács Budapestre elküldte. Az exhumálás alkalmával ifj. Bertalan Mihály azt a kérelmet terjesztette elő, hogy ha az eljárás be lesz fejezve, atyja fejét illő temetés végett neki visszaszolgáltatassák. Ezért jelentkezett tehát a törvényszéknél és ezért kérte az apja fejét.

— **Diákkongresszus Puztaszeren.** E hó 25-én a budapesti egyetemi ifjuság husz tagu küldöttsége megy Kecskemétre Bottlik József vezetése alatt, hogy ott a város és az ifjuság megbízottjaival az ezredéves jubileum alkalmából Puztaszeren tartandó országos diákkongresszus és ifjusági ünnepélyek tervét részletesen megállapítsák. A kirándulás három napra van tervezve, s ez alatt a város a küldöttség tiszteletére ünnepélyt fog rendezni.

— **Egy paraszt három kötetes munkája.** Somlyai Gábor békési szántóvető ember ily című három kötetes munkát irt: *Emlékirat Békés városának történetére a legelső megszállástól kezdve 1893 közönséges esztendőig.* A munkából tíz ív van már kinyomtatva s magán Békésen annyi előfizető jelentkezett, hogy a tudós írónak nem kell a nyomdaköltségeket viselni.

— **Pályázatok.** Adótisztí állásra a zala-eger-szegei pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; pénzügyi szemlési állásra a budapest-vidéki pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; építészeti és gazdasági felügyelői állásra Beszterbánya városánál 25 nap alatt; fogalmazói állásra a zágrábi pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt.

— **x— Tuoristáknak!** Teljesen megbízható értesüléseink szerint a Kwizda-féle kőszvény folyadék úgy tuoristák valamint sportkedvelők részéről, fárasztó utazások után mindig szívesen és kitűnő sikerrel használtatik. A Kwizda-féle kőszvény folyadék, ezen értesüléseink szerint, azon tulajdonsággal bír, hogy az emberi izmoknak ellenálló képességét és kitartóságát annyira fokozza, hogy a legnagyobb igénybe, vételt is könnyen kiállhatjuk. Másrészt pedig ezen szer az ellankadt izmokat újra megerősíti és úgy a fáradtságot valamint a túlerőltetésből származó fájdalmakat teljesen eloszlatja. Gyalogolók és sportkedvelők számára ezen szak emberektől eredő értesüléseink minden esetre nagyon érdekesek.

GYÁSZROVAT.

† **Varga Endréné** elhunytáról részvételt vettük az alábbi gyászjelentést. Varga Endre saját, valamint az alólírottak s az összes rokonok s jóbarátok nevében is fájdalommal jelentik forrón szeretett neje illetőleg rokon és barát nő **Varga Endréné** szül. Kollár Annának, folyó évi május hó 23-án, hajnali fél 2 órakor, életének 29-ik évében, hosszas betegség után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei május 24-én, d. u. 4 órakor fogtak Lipót-utoza 13 sz. a. házból a helybeli róm. kath. közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig május hó 25-én, d. e. 9 órakor fog a t. Minorita-atyák templomában a Mindenhatónak bemutatni. Béke poraira! Arad, 1894. május 23. Kollár Ferencz, fivére. Szlavitssek Tamás és neje, szül. Kökuti Anna, nagybátyja és nagynénjei. Kollár András Sztraka József, unoka-öccse. Kollár Ferencz, szül. Kovács Katalin, Gombos Károlyné, szül. Varga Jozsefné, Nigrényi Antalné, szül. Varga Julia, Varga István, neje és gyermeke, Varga Borbála, Gombos Lajosné, szül. Varga Katalin és gyermeke, Kocz József és neje, öz. Oehring Andrásné, szül. Rácz Julia, sógor és sógornői.

MULATSÁGOK.

(=) **Hadastyánok a csaláiban.** Az aradi első hadastyán-egylet június 3-án tartja meg szokásos s jöhírnevű tavaszi vigalmát a családi nagyerdőben. A hadastyánok nagy napján reggel 5 órakor a hadastyán zenekar ébresztővel járja be a várost, 6 órakor a városháza elől indulva szerenádot ad öz. Scherez Józsefné zászlóanyának s aztán zeneszóval kivonul a nagyerdőbe. A hadastyánok a délelőttöt csapatgyakorlatokkal s tréfás játékokkal töltik. Délben közös ebéd lesz. Délután 2 órakor kezdődik a táncz. A hadastyán-egylet mely Aradon az egyetlen fuvózenekart nagy áldozatok árán tartja fenn s minden hazafias és egyházi ünnepre készséggel átengedi, iga-

zán megérdemli, hogy a nagy közönség részéről fokozottabb támogatásban részesüljön.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A nagyváradai zavargások vádlottjai.** Mint nagyváradai tudósítónk írja, a tavaly nyáron Pávelepüspök ellen, Pituk Béla broszúrája alkalmával kitört zavargások ügyében a vizsgálatot befejezték. A kir. ügyészség elkészült tíz ívre terjedő vádindítványával, melyben Bertsey György és társai — **n e g y v e n e m b e r** — ellen izgatás vétsége és magánosok ellen való erőszak büntette miatt vádat emel. A vádlottak közt több törvényhatósági bizottsági tag, újságíró, színész stb. szerepel. A törvényszék nemsokára határoz az indítvány fölött és **ö s s z e l** meg lesz a végtárgyalás.

§ **Egy elcizlap sajtópöre.** A Herkó Páter című Budapestben megjelenő klerikális elcizlap Eljen a szabadelvű egyházpolitika fölrással nemrég egy képett közölt, melyben a budapesti főügyészség királysértést látott s a szerkesztőt, Markovics Gyula hitoktatót porbe fogta. Az inkriminált kép egy szöszekete ábrázol, a melyre kívül **K o s s u t h** arczképe van rajzolva. Jobbról **E ö t v ö s** Károly alakja látszik, a mint a szent koronáról a keresztet lefricskázza. Balról **H e r m a n n** Ottó áll egy bombával a melyet a nép közé dob. Az egész csoport alatt pedig, mint alapzat, a király alakja van, a kinek a vállain emelkedik fel a vallási anarkia és nyakan ülnek az anarkisták. A pört tegnap tárgyalta a budapesti esküdtszék. Az esküdtszék tárgyalás eredménye az, hogy az esküdtszék hat szóval a mellett nyilatkozott, hogy az inkriminált képen van a királysértés; hat szóval pedig ennek ellenkezőjét mondotta ki. A törvényszék ez alapon a vádlottat felmentette.

SPORT.

+ **Kerékpár kirándulás.** Az aradi tornaegyesület kerékpározó körének vingai kirándulásában résztvevő tagjait folkérem, hogy ma délután 1/2 órakor a **Z e m p l é n y i** kávéháza előtt pontosan megjelenni sziveskedjenek. Indulás Vingára a kincstári hídól délután 2 órakor. **V a n g y e l** Géza, jegyző.

TÁVIRATOK.

A főrendiház ülése.

Budapest, május 23. (Saj. tud. táv.) A főrendiház ma délelőtt 11 órakor ülést tartott **Szlávy** József koronaőr elnöklete alatt. A főrendek minden fontosabb vita nélkül elfogadta a napirendre tűzött összes tárgyakat, nevezetesen az igazolóbizottság jelentését a nevjegyzék folytatóságos kigazításáról és gróf Korniss Károly kérvénye tárgyában; továbbá az örökösödési eljárásról, a szamosvölgyi vasut részvénytársaság hálózatához tartozó vonalak engedélykormányainak egyesítéséről szóló törvényjavaslatokat; a nagyszeben-nagydisznódi és a szepesolaszi-szepesváralljai h. é. vasutak engedélyezése tárgyában hozott képviselőházi határozatokat, a szesadónak a fogyasztási terület részére való biztosításáról szóló törvényjavaslatot, Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt 1891. évre eszközölt leszámolás megvizsgálása és a törvényhozás által engedélyezett évi hittel szemben (1893: VII. t.-cikk) az 1893-iki számadási év IV. negyedében előfordult tulkiadások stb. tárgyában az állami számvevőszék által beadott jelentésre hozott képviselőházi határozatokat.

A memorandum-pör.

Kolozsvár, május 23. (Saját tud. táv.) **Vita** ügyesz előterjeszti vádbeszédét, kérve az összes vádlottak elíteltetését, köztük **Ratiut** mint bűnrészt; illetve felbujtót.

Ratiu az összes vádlottak nevében kijelenti hogy a felolvasott nyilatkozatot föntartják mindenekben a román nemzeti pártnak.

Nagy-Szebenben 1881—93 években tartott konferencián hozott határozatokat magukévá teszik. Elvállalják a felelősséget értük. A memorandumot illetőleg: mi kezdettől fogva és most is nemzeti konferenciák határozatainak alapján állunk konferencián, precisz határozatot hoztak, hogy a megállapított memorandum haladéktalanul a legmagasabb trónhoz terjesztessék; ami végrehajtatott. A felelősséget együttesen elfogadjuk, az inkriminált memorandum egész szövegének terjesztéséért és közzétételéért. Ezután **Ratiu** egy általa irt beszédét olvasta fel írázisokkal, ami azzal végződött, hogy az összes vádlottak lemondanak a védelemről.

A végtárgyalás esetleg holnap befejeztetik.

Kolozsvár, május 23. (Saj. tud. táv.) Nagy a valószínűség, hogy holnap a *memorandum* perben a verdikt ítélet meghozatik.

Albini vádlott kinos daganat miatt súlyosan beteg és aligha fejlődhet; így a holnapi tárgyaláson az elnöki rezueme után a kérdéseket felteszik. Az esküdtszék visszavonul. **Albini** ügyében újabb végtárgyalás válik szükségessé. Fiók memorandum-pör lesz. Elnök holnap lezárta a karzatot.

A vidékről teljesen megnyugtató hírek érkeznek kivéve az izgatottságot, mely azonban szünőbe van, mert kellő számú csendőrség és katonaság van mindenütt.

Elkobzott lap.

Belgrád, május 23. (Saj. tud. távirata.) Ma ismét sok embert tartóztattak le. A rendet sehol nem zavarják. Az *«Odjek»*-et elkobzták, mert a felfüggesztett alkotmány védelmezésére izgatott.

Karagyorgyevits nyilatkozata.

Páris, május 23. (Saj. tud. távirata.) **Karagyorgyevits** Elek herczeg a *«Figaróban»* kijelenti, hogy törvényes jogairól a szerb trónról nem mondott le, hanem ellenkezőleg mindent elkövet azok érvényességében tartására.

A kamara és a szociálisták.

Páris, május 23. (Saj. tud. távirata.) A kormányt bukásáért a lapok dicsérik, mert a kamara tegnapi szavazásával a szociálisták karjaiba dobta magát. A kabinet főül *Bourgoist* emlegetik.

Fogadtatás.

Páris, május 23. (Saj. tud. táv.) **Carnot** elnök délután **Challeud Lacourt** szenátus elnökét és **Dupuyt** a képviselőház elnökét fogadta.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

— Meghívó. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara folyó évi május hó 30-án, azaz szerdán délután 5 órakor saját helyiségében teljes ülést tart, melyre a t. kamarai tag urak tisztelettel meghívotnak.

A napirend tárgyai:

1. Elnöki közlések.
2. Titkári jelentés a kamarai iroda ügyforgalmáról.
3. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata az Oroszországgal és Romániával kötött kereskedelmi szerződés tárgyában. (A titkár jelentésével.)
4. Ugyanazon miniszter ur újabb leirata a „Magyarország közgazdasági leirása“ című munka tárgyában. (A titkár jelentésével.)
5. Ugyanazon miniszter ur leirata a ta-

lalmányi szabadalmakról és használati minták oltalmáról szerkesztett törvényjavaslatok véleményezése és ezen törvényjavaslatok tárgyalása céljából tartandó értekezletre képviselő kiküldése iránt.

6. A m. kir. honvédelmi miniszter ur leirata a honvédség 1895. évi lábbeli szükséglete egy részének a hazai kisiparosok által leendő szállítása tárgyában.

7. Az országos m. kir. statisztikai hivatal átirata az 1894-ik év első felére vonatkozó áruértékek adatainak közlése iránt és ezzel kapcsolatban a titkár jelentése az állandó értékmegállapító bizottság első összeüléséről.

8. A titkár jelentése a Mezőberényben f. évi április hó 28. és 29. napjain tartott gazdasági és ipari kiállításról.

9. A budapesti társkamara átirata a kereskedelmi utazók mintaböröndjeinek az osztrák vasutakon mérsékelt díj melletti szállítása tárgyában.

10. A „Baross-szobor“ bizottság átirata.

11. A számvizsgáló-bizottság jelentése a kamara múlt évi pénzügyi állapotáról és a kamarai nyugdíjalap állásáról.

12. Nikolits Péter kamarai alelnök és társainak beadványa egy Aradváros igényeinek megfelelő pályaudvar építése érdekében mozgalom indítása iránt.

13. Varga József és Hendl Odön beltárgok indítványa a magy. kir. államvasutak aradi teherpályaudvarán levő rakodókhoz emelő készülékek beszerzésének kieszközölése iránt.

14. A kamarai kerület 1893. évi közgazdasági viszonyairól szóló jelentés előterjesztése.

Aradon, 1894. évi május hó 23-án.

A KAMARAI ELNÖKSÉG.

= Ménvizsgálat. Ollé százados a csabai méntelepről tegnap az aradi fedeztetési állomáson lévő állami ménes megvizsgálására Aradra érkezett. Az aradi ménnek jó kondícióban vannak.

= Az „Orbt“-adónak Szerbiában való bevezetése tárgyában arról értesíti a kereskedelemügyi miniszter ur az aradi kereskedelmi és iparkamarát, hogy a szerb pénzügyminiszter egy újabb rendelkezésével az ártarifa teljesen hatályon kívül helyeztetett és a következő, újabb határozatot léptettek életbe: 1. a Szerbiával szerződéses viszonyban álló államokból behozott árú után az obrt-adó az osztr. magyar monarchiával kötött kereskedelmi szerződés D. mellékletének 1. §-a alapján a bevásárlási helyen az eladásról kiállított áru-számlában, valamint a fuvarlevelekben kitett érték szerint vettetik ki és szedetik be. A vámközegeknek mindazonáltal továbbra is jogukban áll a kereskedelmi szerződés D. melléklete értelmében eljárni, ha azon vélelem forog fenn, hogy a behozott árúnak bevallott értéke meg nem felelő. — 2. A Szerbiával szerződés viszonyban nem álló államokból származó árú után az obrt-adó azon érték szerint vettetik ki és szedetik be, melyet a vámközegek az illető helyi árak alapján méltányosnak és megfelelőnek véleményeznek. — 3. Szerb kiviteli cikkek után az obrt-adó a kivitel alkalmával a mindenkori piaci árak alapján vettetik ki és szedetik be. E célból a vámhatóság a piaci árkimutatásokat 15 naponként az illető helyi hatóságoktól bekívanni tartozik; ezen árak helyességeért az illető hivatal felelős. Ezen kimutatás alapján vettetik ki és szedetik be az obrt-adó. Az összes további körrendeletek és egyéb rendeletek egyidejűleg hatályon kívül helyeztetettek, miről az érdekelteket ezennel mihez tartás véget értesíti az aradi kereskedelmi és iparkamara.

= Budapest-köbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1894. évi május hó 22. Hizott sertés-árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 44.—45 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 44.—45. — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 47.—47.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kgr. súlyban) 47.—47.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kgr. terjedő súlyban) 46.5—47. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 44.—45. krig. — Közép (pkint 220—280 kgr. súlyban) 44.—45. krig. — Könnyű (pkint 220 kgrig terjedő súlyban) 43.5—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kgr. felüli súlyban) 44.5—45. krig. Közép (páronként 220—260 kgr. súlyban) 44.5—45. krig. — Könnyű (páronként 220 kgrig ter-

jedő súlyban) 43.5—44. krig. Sertés-árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 44.—45 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 44.—45. — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 47.—47.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kgr. súlyban) 47.—47.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kgr. terjedő súlyban) 46.5—47. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 44.—45. krig. — Közép (pkint 220—280 kgr. súlyban) 44.—45. krig. — Könnyű (pkint 220 kgrig terjedő súlyban) 43.5—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kgr. felüli súlyban) 44.5—45. krig. Közép (páronként 220—260 kgr. súlyban) 44.5—45. krig. — Könnyű (páronként 220 kgrig ter-

Szerzéslet.

— Május 23. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyors szesz 53.50. kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértve: 85 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. — Budapest, május 23. d. u. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irányzat	100 kilogramm frt
Búza	bánási	szilárd	6.75—7.20
	tiszavidéki	„	6.80—7.20
	pestvidéki	„	6.75—7.20
	fehérmezei	„	6.75—7.20
	bácskai	„	6.85—7.25
észak-magyarországi	„	„	„
Roza	—	lanyha	5.20—5.25
Árpa	takarmány	osond.	5.95—6.80
	égetni való	„	6.55—7.40
	sörfőzdei	„	7.90—9.—
Zab	—	lanyha	6.70—7.10
Tengeri	bánási	lanyha	—
	másnemű	„	4.70—4.80
Kaposzta-repce	—	lanyha	—
Köles	—	osond.	3.80—4.25
Búza	tavasza	szilárd	7.02—7.04
	junius 1894	„	6.78—6.80
	ősze	„	5.52—5.54
	—	„	—
Tengeri	május-junius 1894	szilárd	4.77—4.79
—	szept-október 1893	„	4.88—4.88
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	5.71—5.73
—	Budapest sz. ősze	„	—
Kaposzta-repce	aug.-szeptember 1893	szilárd	10.05—10.10

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Az új vágási rendszer.

Az „Arad és Vidéke“ t. évi május hó 22-én megjelent 119 számában a „közönség köréből“ című rovat alatti közleményre a következőket vagyok bátor megjegyezni és tájékozásul a tisztelt közönséggel közölni.

Czikkiró az aradi közönséget azzal ijeszti, hogy Aradon, mi keresztények, hatósági rendeletre élvezhetetlen döghust eszünk.

Tudtommal az aradi közvágóhidon sokkal szigorubb a vágás feletti felügyelet, mintsem onnét döghus kerülhetne ki, mire nézve legjobb bizonyítékul szolgál az, hogy, az új vágási módszerrel elégedetlen mészárosok csak nemrégiben panaszkodtak a vágóhidi igazgató szigorúsága miatt.

Czikkiró a hus minőségét attól teszi függővé, hogy hogyan, mely módszer szerint vágatik le a marha. — En azt hiszem t. közönség, hogy a hus minősége nem a vágástól, hanem igen is függ attól, hogy milyen marha vágatik le, mert vannak mészárosok Aradon, a kik szükségletüket legnagyobb részt a környékbeli birtokosoktól vett hizalt marhákkal fedezik, és vannak mészárosok akik szükségletüket a helybeli hetivásáron vett szarvas marhákból fedezik.

En azt hiszem t. közönség, hogy a hus-minőség közti különbség nem a vágási módszerben rejlik, mert hogyan legyen egy olyan üttöt-vert ökörnek, mely egész héten munka által zaklatva téglát hord, pénteken reggel pedig jóllaktatva gazdája által a hetivásáron eladatik, olyan minőségű hús, mint a több hónapra keresztül javított vagy hizalt marhának.

Elég rösszul hangzik említett cikkben azon kitétel, ahol a mészáros mester maga beismeri, hogy döghust árul, akkor ne oszálkozzék azon, hogy egy ökör húsát 3—4 nap mulva bírja eladni, mert a közönség bizony döghust nem vesz, hanem igen is a jó minőségű húst elfogyasztja, mielőtt az elromolhatna.

Hogy a ragály és másféle betegségek mi-ként terjesztetnek czikkiró állítása szerint a közvágóhídnál kikerült husok által hivatalosan, annak csak czikkiró maga lehet a megmondhatója, mert csak ő tudja, hogy meny-

* Az e rovatban kiadott közérdekű közlemények díjtalanul közöltetnek és a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

nyiben van neki privilégiuma beteg állatok, vagy dögök vágására.

Ami a lövés módszerrel levágott állatok kivérzését illeti, erre nézve annyit mondhatok, hogy kísérlet már tétetett, egy bizottság küldetett előbb ki, amely meggyőződött arról, hogy igen is az állat jól kivérzett és ha a lelövés után a torkolati visszér kellő időben megnyitattik, éppen olyan jól kivérzik az állat, mint a más módszer szerint történő vágásnál.

Hogy példát hozzak fel, van mészárosunk Aradon, aki havonként 90—100 darab szarvas marhát vág le, ebből 30—35 drbot sachtal, a többi szintén az új módszer szerint lövés által vágja le, és még sincs nála ragályos terjesztő döghus és nem tiltakozik a vágási módszer ellen, sőt ellenkezőleg dicséri az új vágási módszert.

Hogy a levágott állatok hús egyike véresebb mint a másiké ez mindig volt és lesz, mert teljes kivérzés soha sem áll be és egy bizonyos mennyiségű vér az izmokban mindig marad vissza, az azonban az egészségre nem ártalmas, hiszen a vér a hús tápértékét csak növeli, mire nézve igazolásul felhozom az Angolországban divó azon szokást, hogy a leölt állatból egy csepp vért sem bocsájtanak ki és éppen az ilyen húst sorolják a legjobb peccenyé husok közé.

Végre hogy a jelenleg divó vágási módszer mennyiben újítás, arra nézve megjegyzem, hogy dr B á r á n s k y már az 1880. évben a marhák különféle vágási módjáról kiadott könyvében leírja, hogy Sveiczban már akkor alkalmazásban volt azon módszer, azon különbséggel, hogy akkor még a készülék nem volt annyira tökéletesítve, mint most van, s így a lövést egyszerűen csak pisztolyal eszközölték. — Most azonban ezen vágási módszer már általában divik náluk.

Legyen tehát a t. közönség meggyőződve és megnyugtatta az iránt, hogy az aradi közvágóhídnál nem kerül ki közfogyasztásra döghus és így egész nyugodt lehet abban, hogy a beszerzett husoktól sem ragályos, sem más betegséget szerezni nem fog.

VARGA JÁNOS, v. állatorvos.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Politikus (Arad) Szepáry Gyula gróf tényleg azért utazott Bécsbe, hogy az ultramontan-konzervatív kabinet megalakítására ő felségétől a megbízatást átvegye. Értesülésünk szerint ebben a kabinetben Schläuer Lőrincz váradi bíboros püspök lesz a miniszterelnök, a király személye körüli miniszter Zemplényi Sándor, belügy-miniszter Apponyi Albert gróf, és vallás közoktatásügyi miniszter pedig ki más, mint Vajay István. Pénzügyminiszternek — értesülésünk szerint — őnt fogja ajánlatba hozni Szepáry Gyula. Majd akkor kérni fogjuk szives protekcióját.

E. D. (Battonya) Tudomásul vettük se helyen jelentjük ki, hogy a battonyai zsinagóga felépítése körül az első érdem Fischer Zoltán kitzönségi elnököt illeti.

LÉGTŰNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	Légnymomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasb	legalantabb	legmagasb	legalantabb
Május 12	761.2	757.2	24.8	10.4
„ 13	58.8	54.2	23.7	11.0
„ 14	58.7	56.2	22.7	11.6
„ 15	60.9	59.0	22.3	9.7
„ 16	60.9	59.7	21.8	10.9
„ 17	59.6	57.7	20.8	11.2
„ 18	57.3	55.2	21.6	8.7

Hó és nap	Szél		Felhőzet	Észrevétel.
	iránya	erőss.		
Május 12	K.	3	félborult	—
„ 13	DK.	4	félborult	délután dörgés
„ 14	K.	6	félborult	délután dörgés
„ 15	N.	4	félborult	délután dörgés
„ 16	D.	6	borult	délután zivatar
„ 17	K.	4	félborult	1.6 d. u. dörgés esőv.
„ 18	K.	3	félborult	3.9 d. u. dörg.

POSGAY LAJOS dr.

KIS LOTTO.

Brünni:

84, 61, 32, 22, 75.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Az olcsóság esodája!

hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 18 vértanu szobor
átellenében van. 102 8-8

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

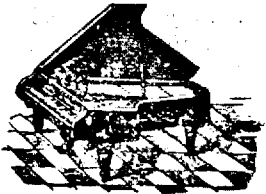
hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkoscsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

Zongora raktár áthelyezés.

460 6-6

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy eddig Templom-utca 12. sz. alatt levő

zongora raktáramat

**f. évi május hó 1-től kezdve
ugyancsak templom-utca,
a Minoriták palotájába helyeztem át.**

Az eddig belém helyezett bizalmat a n. é. közönségnek megköszönve, kérem ezt új helyiségemben is nekem fenntartani.

155 cm. hosszú Mignon-zongorák kereszthúrral ellátva díjfa 260 frttól 600 frtig kapható.

Teljes tisztelettel

Schönthal Gyula

zongora tanár.

457 | 1894. gazd. sz.

1-3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező az itt alább felsorolt földeknek bérbeadása iránt f. é. június hó 4-én d. e. 10 óraker árverést tart.

Bérbeadás alá kerülnek:

1. a jelenleg Bojos István által haszonbérben tartott parti dűlőbeli 4⁵⁴⁸/₁₁₀₀ holdnyi terület 1894. évi október 1-jétől 3 egymás után következő évre; a kikiáltási ár holdanként évi 12 frt 60 kr bér;

2. a Dezsőfi Vilmos által bérben tartott püspökréti 13⁵²⁷/₁₁₀₀ holdnyi terület f. é. október 1-től 3 évre, a kikiáltási ár holdanként évi 6 frt 60 kr bér;

3. a Hegedüs Pál által haszonbérben tartott városi terület a mely a Kohn-féle radnai-nti falrakó-hely kerítése és az élőviz-csatorna között fekszik f. é. október 1-jétől számítandó 3 évre; a kikiáltási ár az egész terület után évi 6 frt bér;

4. a Lux Hermann által bérben birt nyomásközi 26⁸⁹⁰/₁₁₀₀ hold u. n. papi föld f. é. október 1-jétől számítandó 3 vagy 6 évre a kikiáltási ár holdanként évi 12 frt 80 kr;

5. a Mayer József által bérben tartott gulya legelőbbi 1. és 2. sz. 63⁷¹²/₁₁₀₀ holdnyi terület f. é. október 1-jétől számítandó 3 vagy 6 évre, kikiáltási ár holdanként évi 10 frt;

6. a Puterity Dóme által haszonbérben tartott Brűnek dűlőbeli 4²⁶⁵/₁₁₀₀ hold terület f. é.

november 1-jétől számítandó 8 évre a kikiáltási ár holdanként évi 12 frt 20 kr;

Bánompénztől leteendő a kikiáltási-árak szerint számított évi bérösszegnek 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1894. évi május hó 21-én tartott üléséből.

Lócs Rezső,

aljegyző.

Hordó- és palaczk-serek.

Első minőségű indiai

Raffia Háró.

Legjobb gazdasági, velemény- és virág-magvak olcsó áron kaphatók

ÉLES ARMIN

fűszer- és csemege kereskedésében

ARADON.

Reher Antal Kőbányai serfőzdejének főraktára.

Mindenemti frise töltési és győzelműk

Arad, Borzskál utca 10. sz. 66. sz. 66. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek ARADON, Deák Ferencz-utca 39. szám alatt létesített a jelen korszak igényeinek megfelelő

pinczegazdászati áruraktáromat

b. figyelmébe ajánlani!

Főelárusító cikkeimet a következők képezik, u. m.: borfejtő-, dugaszoló-, kupakoló, Drill-féle mosógépek, palaczkoltó készülék, sör-csapoló, fa- és rézcsapok, parafa- és fadugók, bortömítők, ezin kapszulák, mindennemű üvegpalaczkok, vizahólyag, kénlap, borkősav, szalicylsav, ugyszintén mindenféle **essenciák** stb.

Egyszeremind a paradicsom Saison beállításával egy a nagyérdemű közönség mint a takarékos háziasszonyok érdekét illetőleg felhívom a paradicsomdugaszokra, melynek 1/100. 30-35 kr.

464 3-10

A midőn a nagyérdemű közönség b. pártfogásáért esedezem, vagyok

kiváló tisztelettel

SCHLESINGER MIHALY

pinczegazdászati cikkek áruraktára
ARADON, Deák Ferencz-utca 39. sz.

5218/1894. szám.

535. I-2.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminisztériumnak folyó évi május hó 8-án kelt 26393/894. számú magas intézménye folytán ezennel közhírré tétetik, hogy az alább felsorolt munkálatoknak vállalatba adása céljából a kulai magyar királyi kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1894. évi június hó 25-én délelőtt 9 óraker felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötört nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hitvatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok és a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéscig

alólirott m. kir. államjóságigazgatóságához adhatók be.

Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg a szövegezés első sorával szabályszerűen átírandó, a megajánlott vállalat összegen nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben feltüntetett munkálatokat tételtől-tételtre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja, megjegyezve, hogy ezen okmányokat aláírni köteles.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és vállalkozói szakképességüket.

Oly egyének, kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak vagy akik nyereségyéből eredő büntetést elítéltek, azok az árlejtésben részt nem vehetnek, elkészt, valamint utóajánlatok és távirati ajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetére kötelezőleg fentartatnak is.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok a kulai m. kir. kincst. ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. A plávnai róm. kath. templom- és paplak helyreállítása 970 frt 60 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által a kézi és igás napszámokért fizetendő 57 frt 96 kr készpénz.

2. A kuczurai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 510 frt 40 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és igás napszámok.

3. A szontai róm. kath. templom és lelkészlak helyreállításai 263 frt 24 kr és 490 frt 88 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és igás napszámokért fizetendő 56 frt 16 kr és 23 frt 98 kr készpénz.

4. A krusevlyai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 164 frt 18 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és igás napszámok.

5. A kulai róm. kath. templom helyreállítása 242 frt 72 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és igás napszámokért fizetendő 26 frt 68 kr készpénz.

6. A kolluthi róm. kath. templom- és paplak helyreállítása 952 frt 23 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és igás napszámok.

7. A bukini róm. kath. templom- és paplak helyreállítása 3363 frt 96 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és igás napszámok.

8. A bogojevai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 67 frt 77 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és igás napszámokért fizetendő 8 frt 48 kr készpénz.

9. A prigl.-sz. iváni róm. kath. templom helyreállítása 903 frt 22 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és igás napszámokért fizetendő 59 frt 77 kr készpénz.

10. A monostorszei róm. kath. lelkészlak helyreállítása 280 frt 99 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és igás napszámokért fizetendő 24 frt 59 kr készpénz.

11. A gákovai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 669 frt 51 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és igás napszámokért fizetendő 49 frt 40 kr készpénz.

Aradon, 1894. évi május hó 19-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.

6289 kl.

Hirdetmény.

Aradváros gazdaközönségének közlegelőre áró-szarvasmarha állományát az egyes járványos állati betegségek behurcolásától megóvándó, az év közben vásárolt és közlegelőre hajtandó szarvasmarháknak a vétel napjától számítandó 8 napig otthon s állatorvosi felügyelet alatt tartását rendelem el.

Felhyom ennél fogva a gazdaközönséget, miszerint vásárolt s közlegelőre bocsátandó szarvasmarhát Varga János állatorvosnál azonnal bejelentsek.

Végül tudatom a gazdaközönséggel, miszerint ezen évközben vásárolt s közlegelőre hajtandó állatok megbélyegzése minden hét szombatján a déli órákban a városi tűzoltó iktanyában eszközöltetik.

Arad, 1894. évi május hó 16.

Sarlot Domokos
főkapitány

Cseplőgéptulajdonosoknak!

Az urikány-zsilvölgyi magyar köszénbánya részvénytársaság

ajánlja a cseplési idényre a gőzoséplőgépekkel rendelkező t. földbirtokos uraknak

I-ső minőségű lupényi köszénét

meiy gőzfejlesztő erőben majdnem egészen egyenrangú a legfinomabb porosz szénekkel

és mint **darabos-, koczka-, dió-, rostált-akna-, akna-, dara-** és **poroszn** jön forgalomba.

Megrendelések ideje korán küldendők akár a társaság vezérigazgatóságához **Budapest Nádor-utca 13.**, akár a társaság képviselőjéhez

Dratsay Lajos

urhoz Aradon, ahol mindennemű felvilágosítással is készségesen szolgálnak.

504 5-6

Vinga r. t. város tanacsától.

2196/1894.

523. 3-3.

Ajánlati versenytárgyalás.

Vinga r. t. város képviselő testületének 89. számú határozata folytán közhírré tétetik, hogy a kir. tanfelügyelőség által jóváhagyott terv és költségvetés alapján 7894 frt 3 kr költség erejéig a külváros terén egy ovoda szándékolatik építtetni.

Felhivatnak vállalkozni kívánók, hogy zárt ajánlataikat 10% bánompénzzel ellátva legkésőbb 1894. évi május 31-én d. e. 9 óráig a városi tanácsnak benyujtsák.

A terv, költségvetés és általános feltételek a hivatalos órák tartama alatt a polgármesteri hivatalban betekintheők.

Vingán, 1894. május hó 17-én.

A városi tanács.

5008/1894.

524. 2-2.

Birtokeladási árverési hirdetmény.

Alólirt kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy a törvényhozás engedélye alapján az alább egyenként megnevezett földek és épületek örök áron leendő eladása végett az alább kitűzött helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánatpénzül a kitett becsérték 10 százaléka teendő le a szóbeli és írásbeli zárt ajánlatnál, mely többi szabályosan szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező bizottsághoz benyujtandó és kijelentendő, hogy versenyző az eladási árverési általános s részletes feltételeket — melyeket különben is aláírni köteles, ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekintheők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

Az eladások a következő helyeken és időben fognak megtartatni.

I. Aradon a kincst. jószágigazgatóságnál 1894. évi június hó 20 án d. e. 9 órakor.

A szabadhelyi korcsma, istálló szin 800 □-öl, 3640 frt. A kovaszincz-panáti csárda 1 h. 274 □-öl, 1950 frt. A pitvarosi korcsma 1100 □-öl, 5000 frt. A magyar-pécskai alsó legelőföld 36 h. 469 □-öl, 10,176 frt 60 kr. A magyar-pécskai alsó legelőföld 75 h. 885 □-öl, 24,343 frt 20 kr. A paulisi vasut által elválasztott föld 400 □-öl, 80 frt kikiáltási árral.

II. Lippán a m. kir. kincst. ispánságnál 1894. évi június hó 19-én d. e. 9 órakor.

Lippai kivágási szántó D. 1 hold 80 frt. Lippai hodoja luj Gyorgye Szirbu 1 h. 150 □-öl, 327 frt 20 kr. Lippai Gyungyuk kaszálló h. 2 h. 898 □-öl, 655 frt. Lippai koszta poganicza 3 h. 1234 □-öl, 379 frt. A pernyesti pagyina 800 □-öl, 56 frt. Mária-Radnai vásárvámjog 4060 frt 80 kr. A lippai volt termény föld 2 h. 670 □-öl, 90 frt. A lippai fűzes 3 h. 1400 □-öl, 937 frt 80 kr. A lippai Gyungyuk 4 h. 439 □-öl, 2137 frt 20 kr. A lippai oserjés major föld 4 h. 1370 □-öl, 418 frt 20 kr. A lippai sásárok 5 h. 200 □-öl, 128 frt 20 kr. A lippai régi pósta föld 6 h. 897 □-öl, 1402 frt 20 kr. Petirsi korcsma föld 14 h. 1138 frt 60 kr. A lippai volt gyakornoki föld 4 h. 1840 frt kikiáltási árral.

III. Kulán a m. kir. kincst. ispánságnál 1894. évi június hó 25-én d. e. 8 órakor.

Ó.S. ivazsi magtár korcsma és telke 1194 □-öl, 1200 frt. Bezdáni posta földek 10 h. 557 □-öl, 2060 frt. Béregi védőtöltés melletti föld 9 h. 790 □-öl, 3100 frt. Szántovai védőtöltés melletti föld 25 h. 125 □-öl, 6400 frt. Bezdáni volt mészégető kemence 1 h. 1541 □-öl, 276 frt. Adai Dudvárszky-féle szállományi föld utáni legelő illetmény 48 h. 200 □-öl, 32,243 frt 80 kr kikiáltási árral.

Aradon, 1894. évi május hó 16-án.

M. kir. jószágigazgatóság.

Kérjünk mindig csupán csak

„Zacherlin“-t

mely a leggyorsabb és legbiztosabb pusztítószer mindennemű rovarok kiirtására.

Utólérhetetlen jóságát és erejét leginkább hirdeti **óriási elterjedésének** sikere, minél fogva nem létezik más hasonló szer, melynek forgalmát a „Zacherlin“ legalább tucatszorosán felül nem muliná.

Mindig csupán **lepecsételt** és a „Zacherl“ nével ellátott palaczk kérendő. — Minden másféle szer értéktelen utánzás. — Ára üvegenként **15, 30, 50 kr., 1 frt és 2 frt.** A megtakarító készülék **30 kr.**

A valódi Zacherlint az alábbi helyeken árulják:

Aradon: Amtmann Lajos, Éles Armin, Baumann B., Brunner C., Dengl Béla, Dengl Lajos, Dratsay Lajos, Dürr Testvérek, Duzsák Ferencz, Gebhardt J. és fia, Gurtmann L., Hubert B., Kotoráts Mladen, Fejér Gyula, Meer Mór és fia, Nagy Farkas, Neuländer Zsigm., Obetkó Kálmán, Pollak József, Preisach Vilmos, Simon Károly, Steinitzer N., Karátsanyi A., Tones Ede, Wechsler József, Weiss Dávid, ifj. Weisz Mór, Feichthaler M., Szauer Adolf, Erneyi Gyula, Ring Zsigmond, Illics Arzen, Kacsér Samu, Schwartz M., Baumann János, Hartmann Hermann, Herczeg György, Schärer József, Hoffmann József, Schlesinger Samu.
Battonyán: Geller Ferencz. **Borosjenőn:** Blau Dávid, Strausz Ignác. **Buttyiban:** Krausz Péter. **Csermön:** Holländer Samu. **Kevermesen:** Grünberger Mór. **Kisjenőn:** Messer Lipót. **M.-Pécskán:** Königsthal Lipót, Fleischmann Hermann, Fritz Frigyes fiai, Turszky Nándor. **Pankotán:** Rigler Hermann, Pavlovits Constantin, Rigler István, Kaufmann Adolf és fiai. **Radna-Lippán:** Schäffer Adolf, Schwartz József, Treulich Testvérek, Tones Ferencz. **Seberinban:** Blau Mór és fia. **Tauozon:** Weil Adolf. **Uj-Szt.-Annán:** Henny Károly. **Világoson:** Schubert és Goldstein, Weber János. **Vingán:** Klemann N.

Elismert legtisztább

alkalikus

KRONDORFI SAVANYUVIZ

asztali-

és

gyógyvíz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál.

Borral vegyítve felséges ital.

Kapható ARADON minden fűszerkereskedésben.

Magyarországi főraktár: Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9. szám. 426 6-8

Első aradi fehérmű mosó és tisztító-intézet

ARAD, Ádám-utca I. szám.

Tisztelettel tudatom, hogy intézetemet Ádám-utca I. szám (Lovarda-utca) helyeztem át.

„Lentjegyzett áram oly mérsékelték, hogy Uraságot szolgálatom igénybevétele serkentessék, mert jóval előnyösebbek a házilag kezelésnél. A munka kivitele csiny tekintetében utólérhetlen.

Férfi-ingek 14-16-18-20 kr.
Gallér drbja 2/4 kr. Kézlejtő drbja 2 kr.
Lábravaló drbja 8-10 kr. Háló-ing drbja 10 kr. Női ing 8-10-14 kr. Női háló Corsetta 10-12-14 kr. Női alsó szoknyák 14-16-20 kr.

s minden e szakmába vágó munkák, valamint postai megbízások is gyorsan, olcsón és pontosan eszközölköztetnek.

A legnagyobb megbízás 24 óra alatt teljesítettik.

Kelengyék tisztítása elfogadtatik.

A fehérmű ápolására gond fordítottatik.

Szives megbízását elvárva, maradok kiváló tisztelettel

SCHWARTZ ZSIGMOND,

első aradi fehérmű mosó- és tisztító intézete.

455 6-10 Telephon-szám 184.

500 aranyat

adok annak, a ki

KOTHE-FOGVIZ

egy tüvegének — ára 35 kr. — elhasználása után fogféjáról papaszkodik vagy szája büzös marad

Kothe-fogpor, kittingő és gyorsan ható fogtisztító szer. **Egy doboz ára 30 kr.** — Kittingő lágy és kemény fogkefék 30 és 50 kr-ért ajánlatnak.

Kothe György János, volt advari szájhigiénés tanácsos, Baden Bécs mellett

146. 8-12.

Kapható:

TÖRÖK JÓZSEF budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS,

„Angyalhoz” címzett gyógyszeráránban, Aradon, Asztalos Sándor-u. I. sz. a.

Elekjárási főszolgabírótól.

1317/1894.

533. 1-3.

Pályázati hirdetmény.

A siklói községi jegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jövén, annak választás utjánai betöltésére határidőül folyó év június hó 6. napjának d. e. 10 óráját sikló községhezához kitűzöm.

Felhívom ennél fogva pályázni kívánókat, hogy az e tekintetbeni kérvényeiket az 1883: I. t. cz. 6. §-a értelmében felszerelve hozzám a választást megelőző napig annyival is inkább nyújtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Elek, 1894. évi május hó 17-én.

Jank János,

főszolgabíró.

527. 1-3.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy Arad állomásunk árukiadási raktárában folyó hó 28-án reggeli 9 órakor a vonalainkon kézbesíthetlenné vált áruk, felesleget képező és talált tárgyak nyilvános árverés utján eladatni fognak. Nevezetesen: cognac, likör, rum, pálinka, bor, liszt, ruhanemű, vasedény, fűrés, sóda, seprű és üres hordó stb. stb.

Ezen árverésre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívjuk.

Aradon, 1894. május hó 18-án.

Az üzletvezetőség.

Femesvárott 1891. Délmagyarországi kiállítás ezüst érem.
Budapest 1885. Orsz. kiállítás arany érem.

1883-ban állami ösztöndíjjal kitüntetve.

Arad 1890. állami bronzérem.
Páris 1883. Iparkiállítás díszokmány.
B.-Gyulán 1883. kiállítás arany érem.

KOHN JÓZSEF

épület- és diszmű bádogos

Üzlet: Andrassy-tér 19. szám.

ARAD,

Műhely: Aréna udvar.

Az idény beáltával van szerencsém a n. e. közönség b. tudomására hozni, miszerint üzletemben raktáron tartok mindennemű

JÉGSZEKRÉNYEKET,

u. m.: háztartási, hentes, mészárosok, vendéglősök és sörelárusítók részére a legújabb és legczélszerűbb szerkezet szerint ujonnan javítva, melyek aránylag kevés jégszükséglettel kitűnően hűtenek. Kivánatra háztartási jégszekrényeket, márványbetét polccsal is készítek minden nagyságban. — Ugyis ajánlja magát mindennemű bádogos épület-munkák elkészítésére. Kocsilámpák különlegesség nagy választékban a legújabb párisi minták szerint. Mindennemű bádogos szakba vágó javításokat pontosan és jutányosan készít.

Magam a n. e. közönség b. pártfogásába ajánlva maradtam

tisztelettel

494 3-3

KOHN JÓZSEF.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.